

Bosch & Duin's Belang!

Informatiebulletin van de Vereniging Bosch & Duin en omstreken
Derde Jaargang, Uitgave 8, oktober 2007

Noteert u alvast 21 juni 2008 jubileum Vereniging Bosch & Duin e.o.

Beveiliging: Doe mee!

Uw commissie beveiliging Bosch en Duin e.o. heeft al weer enige tijd niets meer van zich laten horen.

Dat impliceert niet dat wij een commissie in ruste zijn. Integendeel, er is een vast overleg met de politie en medewerkers van

Securitas om elkaar op de hoogte te stellen van wat er speelt in onze buurtschappen. Wij zijn bijzonder blij met de samenwerking met de

politie. Dit is niet uniek maar wel bijna en daar zijn wij trots op.

Eind september heeft iedere bewoner een brief van ons ontvangen waarin nog eens helder de voordelen op een rijtje werden gezet. Tenslotte is het zo dat met een toename van het aantal deelnemers de kosten ook gelijkelijk verdeeld worden en bovenal de surveillance in aantal uren toeneemt. Tot op heden mogen wij ons gelukkig prijzen met een sterk verminderde belangstelling van ongewenste personen.

Toch komen de surveillanten op hun rondes regelmatig verdachte personen en auto's tegen. De personen worden doorgaans aangesproken en bij verdachte auto's worden de gegevens van het kenteken aan de politie direct doorgegeven. Dit heeft al tot diverse acties van de politie geleid. Samen met de vele deelnemers verwelkomen wij u graag als nieuwe deelnemer. Belt u een van ons?
Help Bosch en Duin beveiligen!
Ludger van Zwetselaar (06-13579071)
Marc Delhaise (030-2290861)
Loek Verwer (030-6924748)

Door Barbara van der Lely - Van Erckelens

Halverwege de negende eeuw deed in West Europa het gerucht de ronde dat in Spanje, aan de kust van Cantabria, heilige mannen het graf van de apostel Jacobus gevonden zouden hebben. Men zei ook dat daar vele mensen bijeen kwamen om de relikwieën te vereren. In de loop der jaren groeide de legende. Men wist ongelooflijke wonderen te vertellen. Pelgrimswegen ontstonden vanuit Frankrijk, de Duitse landen en Engeland en leidden via abdijen en basilieken naar de plek in Spanje die de naam Santiago de Compostela kreeg, genoemd naar San Iago, oftewel de heilige Jacobus. Sindsdien is de stroom pelgrims niet meer opgehouden, ondanks reformatie en revolutie, opstand en oorlog. Langs de route wordt veelal overnacht in pelgrimsherbergen. Gebruikelijk is om de tocht te voet, te paard of op de fiets af te leggen.

Walter Kooy (58), Joost Pabst (55) en Kees Arends (47) stapten in april op de fiets en volbrachten, regen en wind trotserend, de tocht naar Santiago. Uw redactrice is de eer ten deel gevallen de heren te mogen interviewen. Twee van de drie fietsende helden verschijnen op een avond aan mijn deur om zich het hemd van het lijf te laten vragen.

Waar is het idee om deze tocht te maken vandaan gekomen?

Joost: Toen ik een paar jaar geleden besloot om weg te gaan bij Sara Lee en voor mezelf te beginnen, ontstond ook het plan om eens iets bijzonders te ondernemen en zo groeide het idee om deze fietstocht te gaan maken. Ik heb onmiddellijk een fiets aangeschaft, maar uiteindelijk heeft het nog 3 jaar geduurd voordat het zover was.

Hoe zijn de twee anderen erbij gekomen?

Joost: Walter en Kees zijn mijn hardloop maatjes dus die wisten van mijn plannen. Eerst sloot Walter zich aan en daarna ook Kees. Ja, en toen ging het leven! (Een heel avontuur voor deze wat oudere jongeren!)

Hebben jullie veel getraind?

Kees: Nou dat viel wel mee, we fietsten twee keer per week zo'n 25 tot 70 kilometer.

Op wat voor fietsen fietsten jullie?

Joost: Ik had een "it-works" fiets van Gaastra met van die dunne bandjes en Kees en Walter hadden ook zo'n soort fiets, met 27 versnellingen, maar die heb je ook wel nodig in de bergen.

Ik heb gehoord dat zowel jullie als de fietsen zijn gezegend door Monseigneur Simonis...

Kees: Ja, dat was wel bijzonder! Na veel heen en weer gebel en gemail mochten we tenslotte bij hem langs komen. Wij belden aan en er werd opengedaan door een zekere Zr. Bella. Oh, zei ze, hij ligt nog in bed! Even later verscheen hij toch in soutane met ketting en toen heeft hij ons de zegen gegeven.

En toen kwam het moment dat jullie vertrokken...

Joost: het eerste stuk was wel wennen. Veel zadelpijn! In België, waar ze natuurlijk alles van fietsen weten, moest ik al speciale "billenzalf" aanschaffen.

Kees: Ik had een leren zadel en heb nergens last van gehad.

Joost: Nou, Walter en ik moesten elke ochtend elkaars billen insmeren.

Hebben jullie veel fietspech gehad?

Kees: Nee, ik heb zelfs niet één keer een lekke band gehad. (Ik val bijna van mijn stoel. Mijn kinderen hebben ongeveer elke week wel een lekke band. Misschien moet ik ze ook eens langs Mgr. Simonis sturen!)

Ook de fietsen worden
gezegend door
Kardinaal Simonis...

Moet je nog aan iets voldoen als je deze tocht wilt maken?

Kees: Zoals je weet moet je de tocht lopend, fietsend of te paard maken. Verder moet je van tevoren lid worden van het Genootschap van St. Jacob en dan krijg je een soort van paspoort, dat je langs de route en op de eindbestemming laat afstempelen.

Hoe overnachtten jullie?

Kees: In het begin wilde ik graag weten waar we zouden slapen en of we daar lekker konden eten en zo. Maar later lieten we het steeds vaker over aan het lot. Soms had je helemaal geen keus. Dan sliepen we in zo'n "refuge", een soort van jeugdherberg, waar mensen met z'n achten met fiets en al in één kamertje sliepen.

Joost: We hebben ook wel bijzondere overnachtingen gehad. In Les Landes kwamen we bij de Marquise de Ville-neuve terecht, een feodale markiezin, die daar was gaan wonen om nooit meer Marokkanen te hoeven zien.

Ze begreep ook niet dat de koloniën afgeschaft waren. (Misschien een leuk vakantieadres voor Mijnheer Wilders...)

Kees: Je ontmoet natuurlijk de vreemdste mensen onderweg. In de Pyreneeën zaten we een keer in een bed & breakfast met een Nederlands stelletje, Rien en Gerda, van zo'n jaar of 70. Ze hadden een Gazellefiets gewonnen en waren maar aan de pelgrimstocht begonnen. Rien had het nog aan zijn hart ook, maar fietsen dat ze deden! 't Was nog een hele klus om hen vóór te blijven.

Hadden jullie een strak rijschema?

Kees: We hadden Walter tot navigator gebombardeerd, maar eigenlijk beschikten we niet over een gedetailleerde routebeschrijving, zodat we nog wel eens verkeerd reden en Walter de wind van voren kreeg. Joost: Achteraf bleek dat hij dat heel vervelend heeft gevonden, maar goed, we hebben het gelukkig wel uitgepraat.

Hoe was de communicatie met het thuisfront?

Kees: Ik stuurde elke dag een brief naar huis.

Joost: Walter en ik belden iedere dag.

Hoe was de uiteindelijke aankomst in Santiago?

Joost: Eigenlijk viel dat een beetje tegen.

Kees: Cruz de Ferro (ijzeren kruis) vonden we veel indrukwekkender. Historisch gezien was dat de laatste plaats vóór Santiago, waar men zijn "ballast", zijn bagage, achterliet, omdat men dan al zo dicht bij Santiago was. Nu wordt er door de pelgrims symbolisch een steen achtergelaten. Er vlak vóór is een hele steile berg en dat maakt de confrontatie met dat reusachtige kruis erg indrukwekkend.

Zijn jullie gelovig?

Joost: Ik ben katholiek opgevoed, maar niet meer belijdend. Maar goed, het zit er natuurlijk wel in.

Kees: Ik ben, denk ik, retrospectief wel gelovig.

De ziekte van mijn dochter indertijd (ze is inmiddels helemaal gezond, red.) heeft mij toch anders over de dingen doen denken en voelen.

Ik had daar bij dat kruis ook echt het gevoel dat ik die periode nu kon afsluiten en het verwerkt had.

En wat betekende het volbrengen van deze tocht voor jou, Joost?

Voor mij was het de combinatie van de sportieve prestatie en de historie. Voor Walter denk ik ook, plus het feit dat hij uit zijn eigen stramien loskwam.

Uw redactrice is van mening dat ze wel een boek zou kunnen schrijven over de belevenissen van deze drie musketiers, maar op dit moment moet het bij dit interview blijven!

uw energie
hun welzijn
uw droom
onze ondersteuning

Alles heeft u gegeven aan uw werk en uw gezin. Misschien is het tijd om meer energie te steken in die andere passie: uw lang gekoesterde wens. Wij ondersteunen u graag om uw droom te realiseren en zorgen dat uw financiële planning, vermogensbeheer en vermogensoverdracht zorgeloos verlopen. Uw Private Banker is uw aanspreekpunt voor al uw zaken. Wij heten u graag welkom in Villa Nuova aan de Utrechtseweg 46 te Zeist. Voor een afspraak kunt u contact opnemen met Hans van Dijk, Senior Private Banker onder nummer (030) 232 71 86, of kijk op www.abnamro.nl/privatebanking.

Meer mogelijk maken

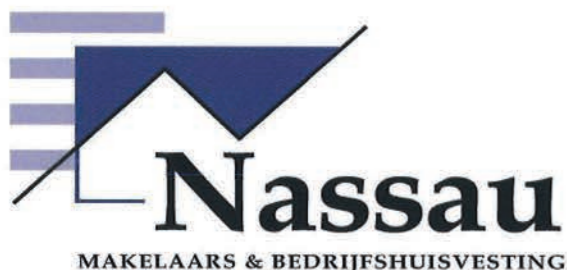
ABN-AMRO Private Banking

Uw Nassau Adviseurs

Voor advies bij:

- verkoop en aankoop
- verhuur en huur
- woningen en winkels
- kantoren en bedrijfspanden
- taxaties en hypotheek
- beleggingen

Boulevard 1, 3707 BK Zeist
030-69 175 77

Geluiden uit de ruimte...

Door Yvonne Dekker

Een avond koffie drinken bij Robert en Willy Langenhuysen is een belevenis op zich. Als je de huiskamer binnenkomt voel je de passie die Robert heeft voor radio en astronomie. De signalen kan niemand ontgaan. Robert brengt me naar een vertrek vol apparatuur waar een groot aantal lampjes, meters en cijfers oplichten en waar je je verbonden voelt met het heelal. Het lijkt of je van hieruit met iedereen in de wereld contact kunt leggen. "Dat klopt ook" zegt Robert, "want dat is wat wij als gelicenseerde radiozendamateurs bij tijd en wijle doen".

In de tuin staat een grote antenemast als een soort basis waar alle signalen worden opgevangen en doorgestuurd naar tientallen apparaten die ieder op zich weer een functie in het geheel hebben.

Een andere ruimte staat ook vol met radioapparatuur. Stam uit de tweede wereldoorlog. Maar het werkt ook nog allemaal. Ik hoor morsesenen en krijg beelden van lang vervlogen tijden. Ik denk dat de laatste SOS seinen van de Titanic precies zo geklonken moeten hebben.

Al pratende gaan we terug naar 'het laboratorium' waar gedempt getijl van vogels uit de tuin zich vermengt met een zacht geruis, licht krakende geluiden en af en toe 'tjoepende' geluiden. "Dat zijn voorbijkomende meteorieten, vallende sterren dus", legt Robert uit, "die je wel kunt horen maar nu niet kunt zien." Dat is de essentie van radioastronomie, met

radioastronomie kun je bovendien veel verder waarnemen dan met de beste optische telescopen. Op een inzichtelijke wijze wordt uitgelegd dat de afstanden in het heelal wel erg groot zijn maar niet onbegrijpelijk groot. Ik begin de zin van radioastronomie in te zien. Maar vooral hoeveel we nog niet weten over het heelal. Robert weet er veel van en hij kan het ook goed verwoorden zodat het geen saaie theorieën zijn. "Het verzamelen van kennis en dat ontwikkelen tot wetenschap is belangrijk en bovendien leuk!", stelt Robert enthousiast.

Ik word een nieuwe fascinerende wereld ingeleid. De geschiedenis van radioastronomie begint in 1890 als Prof. Kenelly, een assistent van Edison, suggereert dat als er zeer kortgolfige elektromagnetische straling van de zon komt zoals licht en infrarood, er ook straling met een langere golflengte (dus radiogolven) vandaan kan komen.

In 1934 wordt dat bevestigd door een Amerikaanse radioamateur die zelfs radiosignalen uit de Melkweg hoorbaar maakte. Tien jaar later gaat Nederland de eerste viool spelen in deze nieuwe wetenschap die radioastronomie heet. Robert vertelt dat Nederland anno 2007 daarin nog steeds een toppositie inneemt, iets wat tamelijk onbekend is bij het grote publiek. Veel van de wetenschappers die dit mogelijk maakten waren radioamateurs en dat is niet verwonderlijk want radioamateurs en radioastronomen hebben veel met elkaar gemeen. Ze gebruiken bijvoorbeeld allebei grote antennes en de voor hen interessante

Sociëteit
21 NOV. '07

Robert Langenhuysen voor een 'fractie' van zijn apparatuur

signalen zijn uiterst zwak. Bij radioastronomische onderzoeken zijn vaak grote parabolische antenneschotels

nodig. Deze werden en worden o.a. gebruikt bij Radio Kootwijk, Dwingeloo en Westerbork. De radiotelescoop te Dwingeloo, die een tijd lang de grootste van de wereld geweest is, wordt sinds 1997 niet meer gebruikt. Er lagen een paar jaar geleden zelfs plannen om hem af te breken. Maar gelukkig voor vele amateur astronomen en radioamateurs is er de stichting CAMRAS gekomen die de toekomst van de Dwingeloo Radiotelescoop veilig gaat stellen door hem op te knappen en weer bruikbaar te maken. Onderwijsinstellingen kunnen via het internet van de radiotelescoop gebruik gaan maken (zie www.camras.nl).

Tijdens de sociëteitsavond van woensdag 21 november a.s. zal Robert deze fascinerende radioastronomische wereld een beetje open zetten voor ons en de link daarvan naar onze omgeving Bosch en Duin blootleggen.

Securitas Soesterberg - tel. 0346 - 35 60 70 - www.securitas.nl

Uw partner voor de collectieve buurtpreventie in Bosch en Duin, Huis ter Heide en Den Dolder

Door Irene Kokkeel

Stal "de Molshoop" is géén manege!

Vanaf de Biltseweg is het bord 'De Molshoop' goed te zien. Fietsend richting de stallen voel ik de vertrouwde hobbels. De geur van paarden wordt steeds sterker.

Ik zie twee meisjes van een jaar of 18 aan de picknicktafel gezellig babbelen. Hoe vaak ben ik hier niet geweest toen onze kinderen hun paard nog hadden?

Marlieke de Haas, één van de eigenaren van de Molshoop, is in de buitenbak met de kinderen bezig. Er staan veel ouders te kijken en er lopen zo'n 25 kinderen van tussen de 10 en 12 jaar om de bak heen. Twee kinderen rijden in de springbak. Zij rijden goed. Zij hebben kennelijk veel geleerd deze week. Ik maak kennis met twee meisjes uit Bosch en Duin: Pleunie Lombarts en Tessa van der Geer, allebei 10 jaar oud.

Marlieke de Haas:
"Kinderen leren hier veel beter hoe ze met paarden moeten omgaan"

Ze vinden het wel spannend om geïnterviewd te worden en steken enthousiast van wal.

Ze hebben deze week aan het ponykamp deelgenomen. Dat betekent iedere dag van 10.00 tot 16.30 uur op de Molshoop. Ze krijgen dan les, verzorgen de pony's en rijden in het bos. Deze week hebben ze twee keer gezwommen; één keer bij Tessa en één keer bij Bart de Haas (10), die ook is aangeschoven. Hij staat te popelen om zijn woordje te doen. Hij woont net als Tessa op de Biltseweg. Hij rijdt sinds 4 weken pony en kan nu al springen. Ook zijn zus Lianne (13) rijdt op de Molshoop. Zij heeft haar eigen pony, Sunshine. Het is een gezellig groepje om mij heen. Er zijn ook andere kinderen aangeschoven uit Bilthoven en Den Dolder. Ze vinden het jammer dat ze niet met naam en toenaam genoemd worden. Hadden ze in hun dorp ook maar zo'n eigen tijdschrift. Ze vertellen dat ze met ongeveer 25 kinderen van hun leeftijd een aantal keren per week op de molshoop komen. Ze verzorgen dan hun pony en hebben twee keer per week les. De andere dagen rijden ze zelf in de binnenbak, de buitenbak, of in het bos. Er zijn kinderen die een voederdienst draaien. Zij worden beloond met een gratis extra les.

Tessa vertelt dat zij het op de Molshoop leuker vindt als op haar vorige manege want je leert er veel meer. De paarden op de Molshoop zijn tenslotte niet zo sloom en je leert beter met ze omgaan. Tessa hoopt dat ze binnenkort haar eigen pony krijgt. Pleunie vertelt dat ze

wel 4 keer per week rijdt op haar pony Boemerang. De andere dagen wordt Boemerang bereden door Nadia. Dat gebeurt vaker op de Molshoop. Het eigen paard wordt een aantal dagen per week verhuurd, zodat de eigenaar niet iedere dag zijn paard hoeft te berijden.

Op mijn vraag of ze nu een echte vriendenclub zijn, antwoorden ze dat ze maar met 6 tot 7 kinderen in de les zitten. Maar eigenlijk kunnen ze met heel veel kinderen goed opschieten. Het ponykamp is afgelopen en alle kinderen verzamelen zich bij de stallen. Er worden foto's uitgedeeld. Ouders en kinderen nemen afscheid. Ik praat nog even na met Marlieke. Wat is er veranderd op de Molshoop sinds mijn kinderen zijn gestopt met rijden? "Er zijn stallen vernieuwd en de groep kinderen van 10 tot 12 jaar is wat groter geworden. Het zijn er inderdaad zo'n 25. Voorts rijden er ongeveer 15 pubers en 50 volwassenen. De Molshoop herbergt 55 paarden en pony's." Op mijn vraag aan Marlieke wat ze nog graag onder de aandacht wil brengen zegt ze gedecideerd: wij zijn geen manege! Dat klopt, ook het bord vermeldt duidelijk 'stal', de Molshoop. Het verschil met rijden op een manege is volgens Marlieke dat kinderen hier beter met het paard leren omgaan. Alles draait bij de Molshoop om het plezier hebben in het rijden. Daarbij worden in de les de eigen vaardigheden en die van het paard flink verbeterd. Er wordt lesgegeven tot op het hoogste niveau in zowel dressuur, als springen. Met enige trots vertelt Marlieke dat Isabel Boon inmiddels op het hoogste nationale niveau springt. Zij rijdt wedstrijden, zowel in Nederland als in België en Frankrijk. Isabel heeft al jaren op de Molshoop haar paarden staan. Zij is inderdaad een voorbeeldpupil. Maar ook als je niet zo hoog rijdt is de Molshoop een plek waar je de liefde voor paarden kunt laten samengaan met een uitstekende begeleiding en een gezellige omgang met anderen.

De koepel oftewel het Keienhuisje.

Door R.P.M. Rhoen, archivaris te Zeist

In het kadaster wordt de koepel in 1832 niet vermeld, maar deze staat wel aangegeven op de bijbehorende kadastrale kaart.

Hierop is te zien dat hij aan de rand van een dennenbos staat, vlakbij het perceel dat als bouwland staat omschreven (perceel 174).

In een officieel stuk wordt de koepel pas in 1878 genoemd.

Hermanus Numan (1744-1820) heeft van de buitenplaats Zandbergen twee tekeningen gemaakt, die gedateerd worden tussen 1800 en 1810.²⁰ Op een van de tekeningen is de koepel op de overplaats van Zandbergen afgebeeld en ziet men in de verte het herenhuis. De koepel ziet uit op een weide. De weide is het perceel dat in het kadaster aangeduid wordt als bouwland. Omdat bekend is dat de overplaats in 1799 nog geheel bebost was, moet de overplaats tussen 1800 en 1810 in landschapstijl zijn veranderd. De contouren van het park begrensd door de Amersfoortseweg, de Rembrandtlaan, de Potterlaan en de Ruysdaellaan komen grotendeels overeen met het in het begin van de 19e eeuw aangelegde park. De gevel van de koepel die nu als voorgevel beschouwd wordt (aan de kant van de Ruysdaellaan), zal oorspronkelijk de achtergevel zijn geweest. Met die kant stond de koepel immers in het bos. In de ronde westgevel zitten de deur en de twee ramen, vanwaar uit men aan een kant uitzicht had op het herenhuis en de andere kant op de lanen. De huidige verschijningsvorm van de

koepel is aan die kant nog dezelfde als op de tekening van Numan. Het verschil is dat het dak in die tijd gedekt was met riet, hetgeen ook beter bij de stijl van de koepel past. Op een foto uit het begin van deze eeuw lijkt het of er toen ook nog riet op lag.

Blijkbaar verkeerde de koepel in 1938 in deplorabele toestand en was restauratie noodzakelijk.

De directeur van Gemeentewerken maakte een raming van de kosten voor het herstellen van de koepel. Uit deze opgave blijkt welke werkzaamheden uitgevoerd moesten worden: het slopen van het houten gedeelte, het plaats en het verwijderen van stutten voor het behoud van de voorgevel, het metselen van een voetmuurtje onder de houten wanden (hiervoor waren 3000 stenen nodig) en het carbolineren van de wanden (120 m²). Aan materiaal moest 1,6 m³ balkhout, 25 m² dakbeschot, 25 m² ruberoid dakbedekking en 500 m geschildte sparren worden aangeschaft. Na de herstelling werd de koepel in gebruik genomen als bergplaats voor tuingereedschappen. Op een kaart van het Blookerpark van februari 1939 staat in de legenda met betrekking tot de koepel: 'gedeeltelijk nieuwe bergplaats'.²¹ Hij wordt nog steeds gebruikt voor de opslag van machines en gereedschappen. Hij werd ook als schaftruimte gebruikt voor de afdeling plantsoenen van Gemeentewerken (later werd de naam veranderd in Openbare Werken; thans Sector Stadsbeheer). Hieraan is in 1995 een einde gekomen.²² Bijna zestig jaar later was het gebouw-

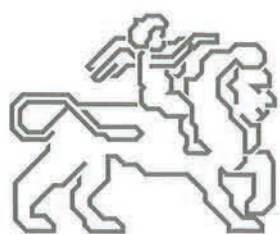
Dit artikel is een vervolg op "Blookerpark in perspectief" dat verscheen in onze vorige uitgave van Juni 2007

tje weer toe aan restauratie; kosten ruim 25.000 gulden. Het werk werd in 1997 uitbesteed aan Koerts Bouwbedrijf Zeist B.V.

Over de koepel werden tijdens de begrotingsbehandeling in 1950 door het raadslid J.H. Scheeps het volgende opgemerkt: 'Spr. Zal voorts gaarne worden ingelicht omtrent de bedoeling van het poortje in het Blookerpark. Wat is dat voor een ding? Heeft het nog historische betekenis? Kan dit poortje weer in toonbare toestand gebracht worden? Het college antwoordde bij monde van wethouder G. van Dijk: 'Het poortje in het Blookerpark aan de Ruysdaellaan is het voormalige theehuisje van mevrouw Blooker. In dat huisje bevindt zich o.m. de installatie om de fontein in de vijver in werking te stellen. Nadat de ruitjes waren ingegooid zijn er geen andere ingezet. Spr. Zegt toe het huisje op te laten knappen.'²³

Bijna vijftig jaar later zijn er nog genoeg Zeistenaren die niet weten waar het Blookerpark ligt en nooit van het Keienhuisje gehoord hebben. Het schijnt dat H. Copijn sr. eens aan een kleinzoon vertelt heeft dat hij het Keienhuisje gemaakt had aan de hand van een boekje, waar allerlei

Stichtse Makelaar

Wij zijn een jong kantoor met ervaren medewerkers. Persoonlijke zorg, inlevingsvermogen en een actieve opstelling staan bij ons voorop. Wij begeleiden de verkoop of aankoop van uw woonhuis, verrichten taxaties en leveren adviezen.

Stichtse Makelaar b.v.
Paduaweg 1a
3734 GG Den Dolder

T 030 - 229 1379

F 030 - 229 3484

E info@stichtsemakelaar.nl

I www@stichtsemakelaar.nl

Ons kantoor bevindt zich in het centrum van Den Dolder naast één van de meest druk bezochte supermarkten van de regio. Wij zijn er dan ook trots op dat wij kunnen zeggen dat ons kantoor en dus óók onze etalage zich op een A-locatie bevindt!

Graag zijn wij u van dienst!

- Verkoopbemiddeling
- Aankoopbemiddeling
- Taxaties o.g.
- Advies

...en u bent zo verkocht!

modellen instonden. Dat kan erop duiden dat de koepel rond 1900 geheel vernieuwd is. Gelet op het gebruik van vooral hout als bouw materiaal, zou dat kunnen. Omdat niet bekend is uit welk materiaal de oostgevel voordien was opgetrokken, heeft Copijn misschien deze gevel bedoeld.

Het bevreemt dan wel dat Blooker, zoals blijkt uit zijn brieven van 3 november 1924 en 14 december 1925 aan het gemeentebestuur, dacht dat de koepel uit 1700 dateerde.²⁴ Als eigenaar heeft Blooker uiteraard weet gehad van Copijns werk in het park. Het kan dus niet zo zijn dat Copijn een nieuwe gevel heeft opgetrokken, die niet op de oude leek.

De koepel is in de loop der jaren op allerlei mogelijke wijze aangeduid. Hij staat als kapel op een oude prentbriefkaart, notaris Van Gorkom heeft het in 1938 over de oude toren²⁵ en een raadslid spreekt in 1950 over een poortje en verder als tuinhuisje en theehuisje. De reeds eerder geciteerde 'Kraal's nieuwe groote gids van Zeist' (1907) zegt heel poëtisch: *'Kijk, hoe teekenachtig ziet daar ter rechter dat tuinhuisje er uit, met de eigenaardig met kiezelsteenen bewerkte achterzijde, waarin een klok is afgebeeld. Al hoewel dat alles geen bijzondere betekenis heeft, past 't volkomen in deze rustieke omgeving.'*

Voor het Monumenten Selectie Project (MSP) wordt de volgende

beschrijving gegeven: De in het Blookerpark gelegen theekoepel heeft één bouwlaag op een hoefijzervormige plattegrond, waarvan de rechte zijde of voorgevel zich aan de oostkant (straatzijde) bevindt. Deze gevel is opgebouwd uit gemetselde zwerfkeien. De voorgevel wordt door middel van rondhout verdeeld in een onderstuk, een fries en een fronton, hiermee verwijzend naar een Griekse tempel. De gevelhoeken zijn omlijst door houten afgeronde staanders.

In het midden is een spitsboogvormige houten deur geplaatst. Deze is bewerkt met platte nagels die in diagonale rijenpatroon zijn aangebracht. De deur wordt aan beide zijden geflankeerd door een spitsboogvenster. Boven de deur is een plaquette aangebracht met daarin het jaar 1700 in Romeinse cijfers (MDCC) als romantische verwijzing naar een gefingeerd bouwjaar. Boven de plaquette bevinden zich twee horizontale balken, die aansluiten op de eerder genoemde staanders op de gevelhoeken.

De top van de gevel heeft een timpaan-achtige omlijsting, waarin een wijzerplaat met Romeinse cijfers is aangebracht. De wijzers van de klok staan onveranderlijk op 9.29 uur. De ronde westgevel is opgebouwd uit verticaal geplaatste halfronde stammen. Het met bitumen gedekte dakschild volgt hier de ronde vorm. In het midden bevindt zich een spits-

boogvormige houten deur met aan weerszijden een rondboogvenster, dat met luiken is dichtgezet. De vensters bieden uitzicht op het Blookerpark.'

Op grond van deze beschrijving is het Keienhuishuisje voorgedragen voor aanwijzing als rijksmonument. De vraag die men zich hier wel moet stellen is: hoe authentiek is de huidige koepel, dat hij in aanmerking komt voor het predikaat rijksmonument.

De charmante glas-in-loodraampjes in de gevel aan de Ruysdaellaan zijn vervangen door draadglas. Op de kozijnen zijn aan de buitenkant andere kozijnen vastgeschroefd. Een soort kikkerogen-effect is het resultaat. Zelfs de originele klok is vervangen. De grijze loden wijzerplaat met de daarop geschilderde wijzers is vervangen door een glazen wijzerplaat die blauw van kleur is.

Gelukkig is de oude wijzerplaat bewaard gebleven. Al deze werkzaamheden zijn naar alle waarschijnlijkheid uitgevoerd in de maanden september en oktober van 1962. De vervanging van de klok heeft in ieder geval toen plaats gevonden. Zij werden toen beschouwd als een verbetering van het gebouwtje.²⁶ De tijd tikt ook voort voor deze folly. Staat in de bovengenoemde beschrijving dat de wijzers van de klok onveranderlijk op 9.29 uur staan, zij hebben zich toch op miraculeuze wijze voortbewogen. Op de oude wijzerplaat geven de wijzers aan dat het 11.43 uur is!

²⁰ De auteur werd op deze tekeningen geattendeerd door Carla S. Oldenburger-Ebbers te Wageningen.

²¹ Archief Gemeentewerken, ds.nr. II 406; Gemeentearchief Zeist.

²² Archief Dienst Openbare Werken, ds.nr. 624, en archief Sector Stadsbeheer, ds.nr. 4417.

²³ Inventaris van het archief van de gemeente Zeist, 146-1965, inv.nr. 95; Gemeentearchief Zeist.

²⁴ Gemeentearchief Zeist, 1906-1945, inv.nr. 1824; Gemeentearchief Zeist.

²⁵ Archief der gemeente Zeist, 1906-1945, inv.nr. 1824; Gemeentearchief Zeist.

²⁶ Archief van de gemeente Zeist, (1934) 1946-1965 (1974), inv.nr. 337; Gemeentearchief Zeist.

Het door de archivaris opgemerkte raadsel van de klok is van deze zijde niet zichtbaar!

boon

De Makelaar
BILTHOVEN - ZEIST

Weg met die
vermoeide blik

ooglidcorrectie

Binnen één uur 10 jaar jonger

Geen wachtlijst

De juiste zorg op het hoogste niveau

Kijk voor meer informatie
op www.kliniek-emc.nl of
bel naar 030 228 84 00

Anke Angel te gast in de Sociëteit

Sociëteit
17 okt. '07

Tijdens de sociëteitsavond, 17 oktober a.s., gaat u kennis maken met Anke Angel. Wij krijgen een kijkje in de keuken van de jazz en boogie woogie. Anke geeft een presentatie van de verschillende vormen van en het verhaal achter deze muziek. Haar vader is een grote jazz liefhebber en zo maakte ze op jonge leeftijd kennis met jazz, blues en boogie woogie. Anke volgde klassieke piano en zanglessen en leerde zelf boogie woogie spelen door goed te luisteren naar langspeelplaten van Albert Ammons en Pete Johnson.

Na de middelbare school vormde ze een cabaretduo waarmee ze enkele jaren door de Benelux reisde. Met zelf gecomponeerde muziek en eigen teksten won ze de derde prijs op het Liedjes Cabaret Festival. Toch ging ze rechten studeren en belandde in de advocatuur. Ze bleef veel concerten bezoeken en ontmoeten Little Willie Littlefield, de geweldige boogie woogie pianist uit Houston. Ze raakt met hem bevriend en hij reageerde

enthousiast op haar spel. Door Willie, de Haagse topjazzpianist Rob Agerbeek en haar vader pikte ze de muziek weer op en besloot voor muziek te gaan. Daarmee kon ze meer mensen blij maken dan als advocaat.

Anke is internationaal bekend door haar dynamische theatershow. In deze show brengt ze onder meer op een ongewoon vertelconcert boogie woogie, oude jazz en swing. Ze vertelt met humor over het ontstaan van deze muziek en legt u de techniek uit. U wordt gegrepen door het ritme en de passie waarmee ze met een klassiek geschoolde stem speelt en zingt en ze moeiteloos van Beethoven naar Blues switcht. Sinds haar ontdekking, twee jaar geleden, reist Anke langs grote steden in Europa, is zij een graag geziene gast op Unicefgala's (waarvoor ze in 2005 de titelsong schreef) en bracht ze een debuut CD uit op het Oldie Blues label. Kortom, topklasse jazzmuziek in een sprankelende presentatie.

U bent van harte welkom in de Sociëteit, reserveren is niet nodig, om 18.30u gaat de bar open, vanaf circa 19.00u is de keuken geopend.

COLOFON

Bulletin Bosch en Duin's Belang! is een uitgave van de Vereniging Bosch en Duin e.o.

Eindredactie:

dr Selma van Londen

Coördinatie:

Dieuwke van Dijk

Redactie:

Rob Meyer
Barbara van de Lely-Van Erckelens
Bettina Wigman-Verhorst

Vormgeving en realisatie:

Ter Kuile Design, Den Dolder
Telefoon 030 - 228 4410

Fotografie:

Victor Bos, www.victorbos.nl
Doon van de Ven,
fotodoonvandeven@wanadoo.nl
Engelbert ter Kuile
M.S. Boogaard-Mackay
Mevr. Rokers-Boogaard

Druk:

Drukkerij Klomp, Amersfoort

Aan dit nummer werkten mee:

Yvonne Dekker
Maarten van der Kloet
Pierre Rhoen
Irene Kokkeel
Fernande Probst
Rob Meyer
Barbara van de Lely-Van Erckelens
Bettina Wigman-Verhorst

Redactieadres:

Mesdaglaan 14, 3735 LL Bosch en Duin
redactie@verenigingboschenduin.nl
De redactie heeft het recht ingezonden
commentaar zo nodig in te korten.
Inleverdatum kopij nr 9: 9 november 2007

Het is verboden om zonder schriftelijke toestemming van de vereniging de inhoud geheel of gedeeltelijk over te nemen. Aan deze uitgave is de grootst mogelijke zorg besteed. Voor eventuele onvolkomenheden kan de vereniging niet aansprakelijk worden gesteld.

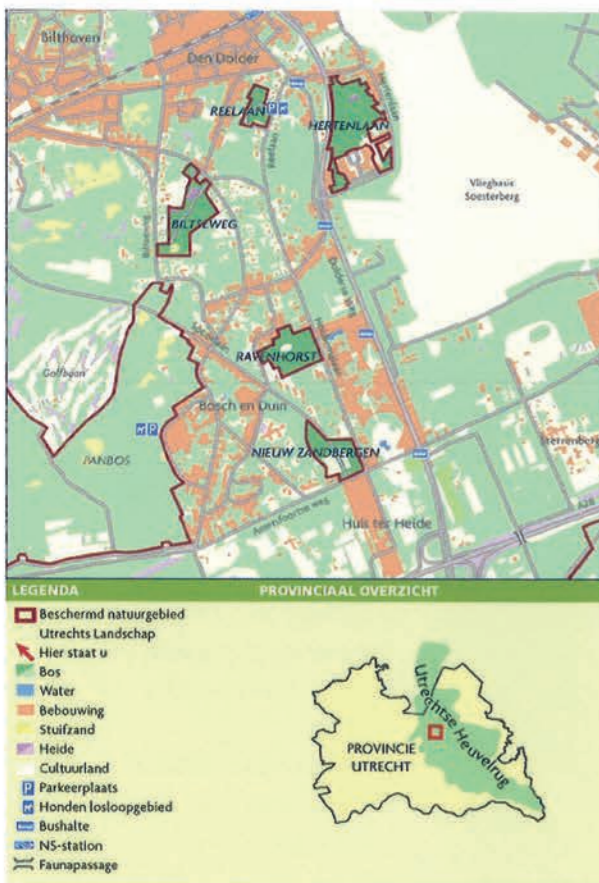
WWW.BAASWIJN.NL

J. Baas & Zoon

WIJNKOPERIJ ANNO 1874

Wijnkoperij J. Baas & Zoon
Spoorlaan 1, 3735 MV Bosch en Duin
Tel: 030 - 693 1468, Fax: 030 - 691 5020

Bosch en Duin en de Utrechtse Heuvelrug

het bos willen wonen. Hele stukken bos worden gekapt en vervangen door privé parkjes die schoongebazen, hogedrukgespoten, gemaaid en liefst ook nog gezogen worden, het geheel gelardeerd met veelal onnodig hoge hekken die de doorgang voor wild geheel en daarmee voorgoed afsluiten. Het lijkt hier en daar wel Almere Buiten.

In Den Dolder wordt overigens de bouw van een nieuwe mega wijk (het vierde kwadrant) ingezet die de kap van een gigantisch bos vereist. Dat bos is nu nog in handen van het Utrechts Landschap, maar dreigt nu definitief aan de Utrechtse Heuvelrug onttrokken te worden in ruil voor een stuk bos dat al bos is?

Utrechts Landschap

In Bosch en Duin bevindt zich een aantal beschermde natuurgebieden die in eigendom en beheer zijn (of zijn gekomen door de inspanning van bewoners) van het Utrechts Landschap. Het hierbij aangehechte kaartje (bron: utrechtlandschap.nl) geeft aan waar die gebieden zich bevinden.

Bosch en Duin

De gebieden Reelaan, Numanbos (ook wel Hertenlaan genoemd), Biltseweg, Ravenhorst en Nieuw Zandbergen zijn van verschillende kanten goed toegankelijk en worden intensief gebruikt

door recreanten.

De terreinen Biltseweg en Reelaan (respectievelijk 9 en 3 hectare) vormen rustige enclaves te midden van luxe woonhuizen. Beide gebieden zijn van belang voor de ecologische verbinding van onder andere Houdring en het Panbos met het noordelijke deel van de Heuvelrug.

Ravenhorst (9 hectare) (naast en achter de tennisbaan en Dennenweg en Hobbemalaan) is een wat ouder bos dat vele jaren geleden door de gemeente Zeist werd aangewezen als bouwterrein. Dankzij met name de inspanning van de inwoners van Bosch en Duin en de Vereniging Bosch en Duin eo zijn de bouwplannen destijds niet doorgeslagen en draagt Ravenhorst nog altijd fors bij aan het bosrijke karakter van de omgeving. Begin dit jaar werden de bewoners rondom de Ravenhorst opgeschrikt, omdat - naast diverse andere locaties - in beheer van "Het Utrechts Landschap", in Bosch en Duin stevig gekapt ging worden.

Diverse rondleidingen en uitleg gaven echter een beter inzicht over de opzet van de kap. De kap voor wat betreft de Ravenhorst beperkte zich tot het verwijderen van de Canadese eik. Een soort die niet alleen erg snel groeit maar veelal ook al het licht voor de meer duurzame bomen wegneemt.

Nieuw Zandbergen (7 hectare) is een restant van het gelijknamige landgoed. Het bezit landschappelijk gezien een mooie afwisseling van bos, weilanden en lanen met voor een deel oude bomen. De moestuin en een weilandje worden omsloten door een bos met zware eiken en beuken uit circa 1850. Het gebied wordt doorsneden door een fietspad dat is aangelegd op het voormalige

Bron: Utrechts Landschap

De Ravenhorst ligt tussen de Dennenweg, het tennispark en de Hobbemalaan

Een groot deel van de Utrechtse Heuvelrug, -qua grootte het tweede bosgebied van Nederland,- is bewoond en (nog) niet optimaal beschermd. De snel toenemende lappendeken van uiteenlopende kapverordeningen door Gemeentes in het betreffende gebied werkt niet alleen vaak uiterst verwarrend, maar meet letterlijk met verschillende maten. Het leidt tot een grootschalige "verrommeling" van het landschap.

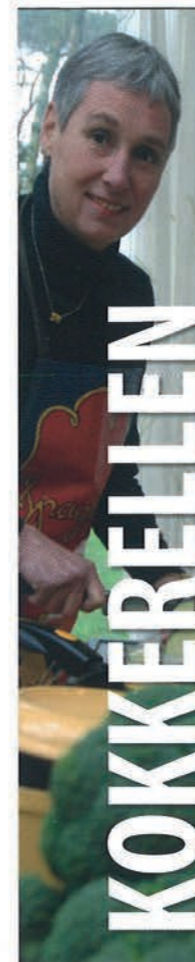
In Zeist is sinds 2005 bijvoorbeeld een kapvergunning van kracht die veel meer lijkt te zijn afgestemd op de Zeister stedelijke situatie dan op bosbeheer. Dit werkt ineffectief voor het behoud van het bos op de Utrechtse Heuvelrug zeker voor wat de agglomeratie Zeist betreft waarin alle natuur op een borsthoogte (1.30m) met een kleinere diameter dan 20 centimeter zonder vergunning (bijvoorbeeld een 50 jarige zomereik) kan worden gekapt. Bovendien vraag je je af als je in Bosch en Duin om je heen kijkt waarom sommige mensen toch zo graag in

27 oktober vindt er een excursie plaats in de Ravenhorst met medewerking van het Utrechts Landschap (zie ook de agenda)

spoorlijntje Zeist-De Bilt-Utrecht. Het bestaan van deze "snippers" geeft een bijzondere extra dimensie aan de rust in Bosch en Duin. Een groot deel van onze buurtschap laat nog lange stukken onbebouwd bos zien waardoor de kwaliteit van leven in het bos nog aan waarde toeneemt.

Deze gebieden hebben een grote waarde voor reeën, vele soorten vleermuizen, bosuilen en een in toenemende mate bijzondere flora. Ze zijn essentiële puzzelstukken in het behoud van het boskarakter van onze omgeving. Binnenkort vindt er in Ravenhorst wederom een wandeling plaats met

de boswachter. Bovendien zijn er plannen van omwonenden voor het planten van nieuwe bomen door de kinderen uit de omgeving. In de agenda vindt u een oproep tot meer details over deze excursie die wordt georganiseerd in samenwerking met het Utrechts Landschap.

Door Fernande Probst

De Provence met zijn verstilde Romaanse kerken en prachtige kathedralen. Met zijn glooiende velden vol heerlijk ruikende lavendel, de Mont Ventoux en zijn grandioze schoonheid. Maar ook met zijn kleurige, verrukkelijk gekruide en geurende keuken!

Met de wijn, de smaak van zongerijpte groentes, die inspireren tot gerechten, die puur zijn, die zijn om van te genieten op schier eindeloos lange zomeravonden. Daarom geef ik U deze keer een recept, om op een lange winteravond terug te denken aan dit mooie deel van Frankrijk, met een stoofschotel waarin de warmte van de zon is opgenomen.

Provençaalse hachee voor circa 8 personen:

- 2 kilo magere riblappen
- 2 uien
- 3 tomaten
- olijfolie
- 2 eetlepels bloem
- 1 fles rode wijn (zelf neem ik altijd een Syrah, geeft veel smaak en kleur)
- 5 tenen knoflook
- 2 theelepels gedroogde Provençaalse kruiden
- 1 eetlepel gedroogde bieslook
- 2 laurierbladen
- eventueel 1 potje groene of zwarte olijven zonder pit
- zout en peper

Snijdt het vlees in grote dobbelstenen, de uien in ringen, de tomaten in stukken. Bak het vlees in porties in de olie in een koekenpan mooi bruin en doe het als het goed aangebakken is in een stoofpan. Voeg daarna de bloem toe aan het vlees en roer het goed door. Voeg de wijn, de uitgeperste knoflook,

de kruiden, de laurierbladen, de uien, de tomaten en zout en peper toe. Draai het vuur zo laag mogelijk en laat alles onder af en toe doorroeren minimaal 3 uur stoven. Proef of het vlees gaar is en laat het zonnig nog wat langer stoven. Voeg voor de liefhebbers er van de olijven toe.

Door Rob Meyer

Weer heel wat gezien de afgelopen zomervakantie! In de lagunes van Venetië achter een steltkluut aangegaan. Een druktemaker die zijn landingsgestel niet inhaalt tijdens het vliegen, maar hem als roer gebruikt, druk draaiend tussen de verschillende dames die in hun onderhoud voorzien wensen te worden.

Urenlang door de kijker het jong van een alpengierzwaluw bestudeerd, eind juli nog altijd het nest niet uit; een spleet in de rots, vakkundig dicht gekit op een klein rond gat na. Stiekem de hoop koesterend mee te maken dat het jong voor het eerst uitvliegt en het nest weer terugvindt in die eindeloze ongekende rechtopstaande steenmassa. Helaas niet meer gezien!

Wel gezien:

De mooiste waarnemingen zijn doorgaans onverwacht en soms bijna schokkend. Daar hoeft u niet op te wachten of naar te zoeken. Onophoudelijk alarmerend geschetter van vogels en - het gaat al bijna automatisch - je gaat op zoek naar een uil die ergens volop in het zicht en onbeweeglijk op een tak moet zitten te wachten voor de jacht later die avond. En plotseling zit ie daar inderdaad op een tak, slechts een paar meter verderop je brutaal recht in je gezicht kijkend.

Veel gezien:

De eekhoorn, en hoe! Met het aantal toenemende marters in onze omgeving neemt ook de natuurlijke bedreiging voor de eekhoorn toe. We zijn gewend de eekhoorns eindeloos te kunnen volgen, er is immers bijna geen zoogdier te vinden waarvan de actieve tijden overeen komen met die van de meeste van onze eigen soort.

Hij valt pas echt op als ie op de vlucht is maar dat is dan ook direct wel zeer spectaculair. Een marter is bijvoorbeeld sneller dan een eekhoorn en daarom is de enige kans op ontsnapping de dodensprong; de eekhoorn laat zich tientallen meters uit een boom omlaag vallen, de poten gespreid en de staart als een parachute boven zijn lijf. Ooit gezien? De kans dat we hem draaiend om een boom omhoog zien klimmen op de

vlucht voor bijvoorbeeld een Vlaamse Gaai is evenwel groter. De rode eekhoorn, wiens plaats bij ons gelukkig nog niet is overgenomen door de allemansvriend, de Amerikaanse squirrel, wordt wel zeven jaar oud. Eenmaal het eerste jaar door is het leven van deze evenwichtskunstenaar relatief veilig. Daarvoor is het nog wel even afzien. De alleenstaande moeder eekhoorn kan als het nest verstoord wordt zo-

maar met haar kroost op de loop gaan. Op dat moment is kans op verlies het grootst en de kans dat u zo'n jong vindt eveneens. Bij de meeste van onze soort wint de overgevoeligheid voor teken, vlooiën en luizen het meestal van nog niet "geheel geordende (of uitgekristalliseerde?)" gevoelens van medeleven. Dat is jammer en in dit geval ook echt onterecht, want zonder uw mededogen gaat de te vondeling geraakte

eekhoorn absoluut een gruwelijke dood tegemoet! **Grijp in!** De eksters en kauwen die ieders rust toch al op alle mogelijke momenten woest komen verstoren zullen zich ook om dit maaltje willen bekommeren. Enig niveau en onderscheid bij de keuze van uw gasten mag in deze omgeving toch wel als vanzelfsprekend worden verondersteld. Dus, u trekt uw kind niet schichtig weg van dit onthutsend stukje lijden, maar grijpt onmiddellijk in. Het helpt! Het diertje gaat het overleven als u het zo snel mogelijk wegbrengt (dus niet doorverwijst!) naar de professionele opvang voor eekhoorns hier niet ver vandaan. Een eekhoorn eet hazelnoten, beukenootjes, eikels, zaden van dennenappels en paddestoelen (af en toe een eitje of zelfs een jong vogeltje).

Waar er bij ons op de wat langere termijn alleen nog haar op wil groeien blijven de tanden van de eekhoorn almaar doorgroeien, tot zelfs 10 cm per jaar. Door het knagen slijten ze weer af. Is voor ons de woning vaak nog de enige manier om te laten zien wie we zelf zijn, de eekhoorn bouwt kleinschalig. Meerdere nesten, ruim 6 meter boven de grond voorzien hem van een wisselend veilig heenkomen. Doorgaans niet ver van de stam, met een diameter van dertig centimeter. Hij stoffeert de woning dusdanig dat sprake is van een lekker warm plekje waar het goed toeven is, ook in de winter. Het nest wordt gebouwd van twijgen en bekleed met repen bast, gras, mos, en wol.

Tussen maart en mei worden meestal de jongen geboren, mits er voldoende goede dennenappels zijn. Anders worden de jongen tussen juli en september geboren, de moeder stelt de geboorte dan uit.

"Dus beste lieden, waarschuwt uw tuinmannen!"

De Eekhoorn

Vindt u een eekhoorn? Doe eerst even een handschoen aan, ze kunnen bijten en daarna is tetanus een ongewenste optie. Doe een oude handdoek in een doos, sluit hem goed af met wat luchtgaten, geef vooral geen voedsel en drinken en bel met Stichting Eekhoornopvang: tel. 035-6468669.

Hij mag dan over meerdere woningen beschikken: een eekhoorn bouwt kleinschalig!

Ontroerend goed deel 2

Door Maarten van der Kloet, foto's Doon van de Ven

Onze onroerend goed ontroering gaat deze keer uit naar één van de beroemdste villa's uit de West-Europese architectuur geschiedenis van het begin van de vorige eeuw. Je hoeft over deze periode maar een architectuurboek open te slaan of je komt de naam van deze architect en zijn villa tegen. Vele onder ons zullen de villa kennen onder de naam van Villa Henny in Huis ter Heide, van de Nederlandse architect Robert van 't Hoff. (1887-1979)

Robert van 't Hoff groeit op in Rotterdam. Zijn architectuurstudie volgt hij in Birmingham en Londen. In Engeland krijgt hij interesse voor de nieuwe ontwikkelingen in de schilderkunst en komt hij in aanraking met het futurisme. Samen met Piet Mondriaan, Theo van Doesburg en J.J.P. Oud richtte hij in 1917 De Stijl groep op waarvan hij slechts kort lid is geweest. In 1931 zou zij worden opgeheven. Inmiddels had van 't Hoff al in een vroeg stadium na moeilijkheden met Van Doesburg deze beweging verlaten.

Van 't Hoff neemt in Nederland een duidelijke positie in te midden van diegenen die pogingen ondernemen om de architectuur en de kunst te vernieuwen. Volgens zijn ideeën wilde hij de beeldende kunst, de architectuur en de toegepaste kunst bundelen door met zijn mede oprichters van deze groep een tijdschrift uit te geven onder de titel: de Stijl. Hij schreef enkele artikelen over architectuur voor dit tijdschrift en hij maakte het o.a. financieel mogelijk om in 1919 het eerste nummer uit te geven. Ook introduceerde hij de meubelmaker Gerrit Rietveld [later architect] in De Stijl beweging.

Daarnaast had hij de overtuiging dat een nieuwe architectuur slechts kon ontstaan wanneer de hiërarchie in de menselijke verhoudingen in onze

samenleving doorbroken zou worden. Deze samenbundeling van kunst en een nieuwe maatschappelijke ordening waren voor hem onlosmakelijk met elkaar verbonden. Later zou deze opstelling gevolgen hebben voor de uitoefening van zijn beroep.

De maatschappelijke ideeën van van 't Hoff werden in de jaren twintig sterk beïnvloed door de sociale utopisten uit de 19de eeuw in Engeland. De voor hem noodzakelijke veranderingen in het leven zelf, maakte zijn opvattingen moeilijk te

accepteren voor anderen. Zijn veelomvattend ideaal diende allereerst tussen de mensen onderling verwezenlijkt te worden, waarvan hij wist dat dit voorlopig een utopie zou blijven. Zelf verkoos hij liever in de anonimiteit te verdwijnen, dan aan de ijdelheid van de mens en de op bezit gerichte moderne maatschappij toe te geven.

Hij bracht dit ideaal in de praktijk door te experimenteren met nieuwe vormen van samenwerken in de bouw en samenlevingsvormen te ontwikkelen

Villa Løvdalla van Robert van 't Hoff

in de vorm van woon- en werkmunnes.

Voor hem raakte de architectuur hieraan ondergeschikt. Dit resulteerde er in 1920 in dat hij besloot niet meer te bouwen. Maatschappelijk gezien achtte hij de tijd nog niet rijp voor zijn nieuwe architectuur.

Villa Løvdalla 1911 - 12; Amersfoortseweg 13-13a

De ouders van van 't Hoff gaven hem zijn eerste grote opdracht voor de bouw van een villa in Huis ter Heide, die naast de latere villa Henny zou

Literatuur:
Blijdenstein, R. Zeist, groei en bouw (Den Dolder en Bosch en Duin - een inventarisatie van waardevolle gebouwen en gebieden), Zeist 1984.

Blotkamp, C., Esser, H. en S. Ex (e.a.) De beginjaren van de Stijl 1917-1922, Utrecht 1982.

worden gebouwd. Het oorspronkelijke ontwerp heeft een rechthoekige plattegrond, die met uitzondering van de vierkante uitbouw aan de achterzijde, symmetrisch is uitgewerkt. De entree is in het midden van de voorgevel gesitueerd met daarachter een grote hal, geflankeerd door verschillende woonvertrekken. Recht tegenover de ingang is een trap naar de eerste verdieping. Op deze verdieping bevindt zich een omloop met een open trap naar de zolderverdieping.

In materialisatie en vormgeving vertoont deze villa al de essentie van zijn latere werk. Een voorbode hiervan komt tot uitdrukking in het van elkaar los houden van de verschillende ruimtelijke elementen.

Een stijl kenmerk dat later binnen De Stijl architectuur verder wordt ontwikkeld.

De villa is in baksteen gebouwd en bedekt met horizontaal gepotdekselde latten. Dit decoratieve lattenwerk samen met de ramenpartij stralen een landelijk en rustiek karakter uit, geïnspireerd op de Engelse landhuizen uit het begin van de 19de eeuw.

In 1997 veranderde deze villa van eigenaar en stond te koop voor ruim 1,8 miljoen gulden.

Villa Verloop 1914 - 15; Ruysdaellaan 2

Voor het ontwerp van dit zomerhuis heeft van 't Hoff zich laten inspireren door de architectuur van de Amerikaanse architect Frank Lloyd Wright. Wright ontwikkelde tijdens het eerste decennium van de vorige eeuw de zogenaamde Prairiestijl voor dit type landhuizen.

Tijdens een studiereis door Amerika leert hij het werk kennen van deze Amerikaan en ontmoet hij hem.

Overigens is Wright één van de weinige architecten waarover een liedje is gecomponeerd. Het beroemde duo

Simon & Garfunkel brachten in de jaren zeventig een nummer uit onder de titel: So long, Frank Lloyd Wright. De villa bestaat uit één bouwlaag met een flauw hellend overstekend dak. De relatief lage witgepleisterde gevels, met grijze banden onder de horizontale raampartijen en de hoge grijze plinten, zouden later in villa Henny terug komen. De plattegrond is kruisvormig met een openhaard op het snijpunt van de breedte en lengte as, evenals bij de villa van zijn ouders.

Villa Henny 1915 - 19; Amersfoortseweg 11a

Deze woning, een betonskeletbouw met gepleisterde bakstenen wanden, bouwde hij voor de opdrachtgever A.B. Henny, een zakenman uit Amsterdam.

Dit betonhuis is internationaal bekend geworden vanwege de eerste consequente verwerking van dit bouw materiaal in de Nederlandse architectuur. De vrijstaande villa bestaat uit twee bouwlagen met in- en uitspringende gevelmuren voorzien van terrassen met overstekende platte daken.

De plattegrond is gebaseerd op een eenvoudige geometrische vorm - een rechthoek - waarbij de verschillende ruimten op de begane grond symmetrisch geordend zijn op de breedte as, in tegenstelling tot de ruimten op de eerste verdieping, die op de lengte as zijn georiënteerd.

Ook hier is op het kruispunt van beide assen een openhaard gesitueerd. Karakteristieke kenmerken voor deze woning zijn haar symmetrische opbouw en de horizontale plinten en daklijsten aan de buitenkant.

De horizontale lijn domineert niet alleen in de vier gevelaanzichten maar ook in het interieur komen deze horizontale stijl kenmerken tot uitdrukking in het plafond dat zich naar buiten toe continueert in de vooruit stekende dakvlakken. Volgens van 't

Voor hem bestaat deze helderheid uit een harmonie, die bereikt moest worden door een 'eenheid van tegen delen', tussen lucht en massa, tussen wit en kleur en tekening van de gebruikte materialen. Binnen die complexiteit past hij ruimtelijke verhoudingen toe, via eenvoudige reeksmatige bepalingen. Bijvoorbeeld: deze villa rust op 24 betonpijlers, welk aantal het product is van 1x2x3x4.

Villa Verloop en villa Henny vormen samen niet alleen de belangrijkste ontwerpen uit het kleine oeuvre van deze pionier op het gebied van het Nieuwe Bouwen, maar zijn zij beiden in hun vormgeving de ultieme belichaming geworden van zijn ideeën en opvattingen over architectuur.

Maarten van der Kloet

Hoff het zesde vlak van de kubus, dat hij zoveel mogelijk van de andere vijf wilde los maken.

Tegelijkertijd reguleren deze dakvlakken de licht toetreding tot de woning. Dit effect wordt mede versterkt door

de voor het huis aangelegde vijver, waarin het licht weerkaatst tegen de onderkant van deze vlakken.

Hiermee bereikte van 't Hoff een helderheid die ten opzichte van het werk van Wright geheel eigen is.

Villa Verloop van Robert van 't Hoff

Bericht uit andere hoek, door Bettina Wighman-Verhorst

Een levende begraafplaats

Deze keer is het bericht uit "een andere hoek" een geheel andere. Misschien is het voor velen onder u een verrassing dat er in Den Dolder een begraafplaats "huist" met een heel toepasselijke naam. Regelmatig rijdt u over de Pleineslaan naar Bilthoven, maar heeft u zich ooit gerealiseerd dat tussen de huisnummers 66-68 het toegangshek staat van begraafplaats "Het Stille Hofje". Dat is niet zo vreemd, de begraafplaats lag er jaren vervallen bij en het toegangshek was bijna vergaan.

De begraafplaats is in 1904 opgericht door zeepfabriekeigenaar Christoph Pleines, om zijn werknemers de gelegenheid te geven in hun eigen dorp te worden begraven.

Sinds 1944 was de protestantse kerk eigenaar en gaf zij ook de grafrechten uit. Maar in de jaren 80 is zij daar mee gestopt, omdat er te weinig belangstelling voor was. Inmiddels raakte het ook aardig in verval, ondanks diverse pogingen van nabestaanden en dorpsgenoten om het weer op te knappen. Eind jaren negentig pakten buurtbewoners het toch weer op. Dit resulteerde in 2005 in de oprichting van een stichting, die nu de eigenaar van het hofje is. Het werd serieus aangepakt, statuten, reglementen volgden en nu kunnen de Doldernaren onder bepaalde voorwaarden weer begraven worden in Den Dolder. Op een zondagochtend (hoe toepasselijk) word ik rondgeleid door de twee initiatiefnemers, Marinus van den Brink en Mieke van der Ploeg. Met grote passie vertellen zij mij over

Rustplaats op "Het Stille Hofje"

een deel van Den Dolder waar de geschiedenis van generaties Doldernaren zegeviert. Prachtige, maar veelal vervallen grafstenen in alle soorten en maten. Vooral de kleine vallen op: zij staan daar voor de meestal naamloos overleden kinderen. En met trots laat Marinus mij de zojuist geplaatste grafsteen zien, ter nagedachtenis van de in de hongerwinter van 1944-45 overleden bewoners van de Willem Arntzhoeve. Samen met de gerestaurerde toegangspoort en het nieuw geplaatste hek om het hofje heen is dit alles dankzij talloze giften van zowel particulieren als bedrijven gerealiseerd. Tel daar al het werk van vele vrijwilligers bij op en "Het Stille Hofje" is weer een waardige begraafplaats geworden, waar de Doldernaren trots op kunnen zijn.

Voor meer informatie bezoekt u de site: www.hetstillehofje.nl.

PARKLAND **ZOETBROOD**
MAKELAARDIJ ASSURANTIËN

Bemiddeling bij:

- verkoop • aankoop • taxaties
- hypotheek • verzekeringen

Parkland Makelaardij
Dolderseweg 138c
3734 BL Den Dolder
030 - 228 3530
info@parkland.nl

Zoetbrood Assurantiën
Dolderseweg 138d
3734 BL Den Dolder
030 - 229 0558
algemeen@zoetbrood.nl

Oktober

- 3** Woensdag start er bij voldoende belangstelling ook een speciale Hatha yogales voor 60+. Deze lessen zullen aangepast zijn aan de specifieke behoefte en bewegingsmogelijkheden voor ouderen en zullen plaats vinden van 9:00 tot 10:15 uur in de verenigingsruimte. Het maximum aantal deelnemers is 10. Voor nadere informatie en een vrijblijvende gratis proefles, kunt u contact opnemen met Regina Meij 06 - 549 122 94.
- 12** Ester Faber start weer met peuterdans voor kinderen van 2-4 jaar. De lessen worden gegeven in de verenigingsruimte op de vrijdagochtend. Meer weten? Bel met Mariëlle van Overvest, telefoon 030 - 229 24 26.
- 17** Sociëteitsavond Vereniging Bosch & Duin en omgeving. Anke Angel geeft een presentatie van de verschillende vormen van en het verhaal achter de jazz en boogie woogie. Clubhuis Tennisvereniging, Aanvang: 18.30 uur, Couvert: ongeveer € 7,-. Van harte welkom, reserveren is niet noodzakelijk.
- 27** Om 14.00 uur start een rondleiding door de Ravenhorst onder leiding van een boswachter van het Utrechts Landschap; verzamelen parkeerterrein tennisvereniging aan de Dennenweg.

November

- 11** Om 17.00 uur wordt er verzameld bij de tennisvereniging voor de traditionele Sint Maarten tocht. Voorzien van een lampion gaan de kinderen zingend door de wijk. U kunt ze belonen met een traktatie.
- 21** Sociëteitsavond Vereniging Bosch & Duin en omgeving. Lezing van Robert Langenhuisen over de fascinerende radioastronomische wereld en de link naar onze omgeving. Clubhuis Tennisvereniging, Aanvang: 18.30 uur. Couvert: ongeveer € 7,-. Van harte welkom, reserveren is niet noodzakelijk.

December

- 1** De verjaardag van Sint Nicolaas wordt gevierd in het clubhuis van de tennisvereniging. Alle kinderen uit Bosch en Duin zijn uitgenodigd voor dit feest. Meer weten? Bel met Mariëlle van Overvest, telefoon 030 - 229 24 26.
- 19** Sociëteitsavond Vereniging Bosch & Duin en omgeving. Snert avond! Snert is een traditioneel Nederlands gerecht dat in de winter gegeten wordt. Clubhuis Tennisvereniging. Aanvang: 18.30 uur, Couvert: ongeveer € 7,-. Van harte welkom, reserveren is niet noodzakelijk.

Bosch & Duin:
Grote sponszwam, *Sparassis crispa*. Ziet er uit als een grote badspons, of een bloemkool. De zwam heeft een korte, dikke, wortelende steel. Grootte: 20-50 cm in doorsnede, bijna bolvormig. Habitat: Aan de voet van naaldbomen, vooral dennen. Vrij zeldzaam.

Foto gemaakt door mevrouw M.S. Boogaard-Mackay

Hatha Yoga

Iedere dinsdagavond kunt u Hatha yogalessen van Regina Meij in de verenigingsruimte volgen. De lessen zijn op 3 september gestart. Van 19:45 tot 20:00 uur en van 20:15 tot 21:30 uur. Er zijn nog een paar plekje vrij.

Vereniging Bosch en Duin e.o.

Voorzitter: Rob Meyer

Secretaris: Marion Weisz

secretaris@verenigingboschenduin.nl

Penningmeester: Annelies Schuler

penningmeester@verenigingboschenduin.nl

Kascommissie: Dirk van der Lely

Verkeer Veiligheid en Milieu:

Freerk André de la Porte

Ruimtelijke Ordening /

Juridische Zaken: Hans Voorberg

Beveiliging: Ludger van Zwetselaar

Sociëteit: Yvonne Dekker

Jeugd: Mariëlle van Overvest

Web Master: Gert Huber

Archivaris: Maarten van der Kloet

Opgeven als nieuw lid (€ 25,- per jaar)

Per e-mail: secretaris@verenigingboschenduin.nl

www.verenigingboschenduin.nl